

1968, 1998 VE 2005 İLKOKUL PROGRAMLARININ BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR AÇISINDAN İNCELENMESİ

Dilek YAZAR GÜRSOY
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
dilekyazar@hotmail.com
ORCID:0000-0001-7464-8641

Prof. Dr. Çavuş ŞAHİN
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
csahin25240@yahoo.com
ORCID: 0000-0002-4250-9898

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi:20.09.2024

Revize Tarihi: 19.11.2024

Kabul Tarihi: 12.12.2024

Atıf Bilgisi: Yazar-Gürsoy, D. ve Şahin, Ç. (2024). 1968, 1998 ve 2005 ilkokul programlarının belirli gün ve haftalar açısından incelenmesi. *Ahi Bilge Eğitim Dergisi (ABED)*, 5(2), 85-100.

ÖZ

Bu çalışmada eğitim programlarının önemli bir parçası olan ders dışı etkinliklerden belirli gün ve haftaların incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda ele alınan çalışmada belirli gün ve haftalar 1968, 1998 ve 2005 ilkokul programları çerçevesinde karşılaştırmalı bir şekilde incelenmiştir. Çalışmada amaca uygun olarak tarihsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda tarihsel araştırma modeli ile 1968'den 2005'e kadar olan belirli gün ve haftalar nitel araştırma teknikleri çerçevesinde incelenmiştir. Doküman tarama yönteminin kullanıldığı araştırmada; belgelerin belirlenmesi, verilerin belirli ölçütlere göre analiz edilmesi ve elde edilen verilerden yola çıkarak sonuçların raporlaştırılması süreçleri yer almaktadır. 1968, 1998 ve 2005 ilkokul programları hem program özellikleri ve hedefleri hem de programlarda yer alan belirli gün ve haftalar yönünden ele alınmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre 1968, 1998 ve 2005 ilkokul programlarında yer alan belirli gün ve haftaların daha çok Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerinde bulunduğu görülmüştür. Programlarda yer alan belirli gün ve haftalar programların hedefleri doğrultusunda değişime uğramış, bazı belirli gün ve haftalar program dışı tutulurken bazı belirli gün ve haftalar yeni programa eklenmiştir. Özellikle yapılandırmacılık anlayışının da etkisiyle 2005 ilkokul programı kapsamında güncellenen belirli gün ve haftalarla hem ulusal hem uluslararası referansları takip etmek amaçlanmıştır. Çalışma 1968, 1998 ve 2005 ilkokul programları ile sınırlanmıştır. Gelecek araştırmalar farklı dönemlerdeki ilkokul programlarını kapsayacak şekilde yürütülebilir.

Anahtar Kelimeler: Belirli gün ve haftalar, 1968 ilkokul programı, 1998 ilkokul programı, 2005 ilkokul programı, ders dışı etkinlikler.

AN ANALYSIS OF THE PRIMARY SCHOOL CURRICULA OF 1968, 1998, AND 2005 IN TERMS OF SPECIFIC DAYS AND WEEKS

ABSTRACT

This study comparatively examines certain days and weeks, an important component of educational programs, within the framework of the 1968, 1998, and 2005 primary school curricula. In this context, the historical research model has been used to examine specific days and weeks from 1968 to 2005 within the framework of qualitative research techniques. The documentary analysis method was used to gather and analyze relevant data, following a systematic process of document selection, data analysis based on specific criteria, and reporting the findings. The research focuses on the program features, objectives, and the specific days and weeks incorporated into the 1968, 1998, and 2005 curricula. The findings indicate that in all three curricula, these special days and weeks were primarily included within the context of Life Science Studies and Turkish lessons. Over time, the inclusion of certain days and weeks has evolved in alignment with the curricula's objectives. Some days and weeks were removed, while others were introduced in newer versions. Notably, the 2005 primary school curriculum reflects both national and international influences, particularly in terms of its updated approach to structuring certain days and weeks. This study is limited to the 1968, 1998, and 2005 curricula, and future research could explore primary school curricula from other periods.

Keywords: Specific days and week, 1968 primary school programs, 1998 primary school programs, 2005 primary school programs, extracurricular activities.

Giriş

İnsanlık var olduğundan bu yana çevresinde gelişen olayları ve olguları anlamlandırma ve yaşam kalitesini geliştirme gayretini devam ettirmiştir. Bu gayretler uygar medeniyetlerin gelişmesini ve toplumların şekillenmesini sağlamıştır. Uygarlık düzeyinin artması ile daha da karmaşık hale gelen

yaşam içerisinde bireyler daha fazla şey öğrenme gereksinimi duymaktadırlar (Özçelik, 2010). Toplum olarak her yönden gelişmenin temellerinden biri olan eğitim, bireylerin içinde bulunduğu toplumla bütünleşerek uyum sağlamalarını ve yine bireyleri dönemin şartlarına uygun olarak yetiştirmeyi hedeflemektedir (Kepenekçi, 2000).

Eğitim programları bireylere kazandırılması gereken temel hedeflere ulaşılmasında rehberlik etmesi bakımından büyük önem taşımaktadır (Gültekin, 2007). Okullar aracılığıyla yürütülen eğitim faaliyetlerinin ifade edilen işlevleri yerine getirebilmesi bu süreçlerin belirli plan ve program çerçevesinde yürütülmesi ile mümkün olabilmektedir. Tüm bu koşullar bireylerin istenen davranışları etkili bir şekilde kazanmaları için planlı bir eğitimin önemini vurgulamaktadır (Senemoğlu, 1987).

Eğitim programları, okullarda yürütülen eğitimin planlı ve denetimli bir yapıda sürdürülmesini sağlayan temel unsur olarak öne çıkmaktadır. Nitelikli eğitim anlayışı dikkate alındığında, çağın gereksinimlerine sahip öğrencileri yetiştirebilmek ön plandadır. Bu öğrenciler ise güncel koşullara uygun olarak tasarlanan eğitim programları aracılığıyla eğitilebilmektedirler (Demirel, 1998). Bilginin iletilmesi ve kazandırılması şeklinde olan geleneksel rollerin yanında, örgün eğitim kurumları olan okullarda öğrencilerin ruhsal ve sosyal yönden gelişim göstererek pozitif yönde davranış ve tutum kazanmaları hedeflenmektedir (Oral, 2002). Bunları yalnızca ders içi faaliyetlerle öğrenciye kazandırmak mümkün değildir. Akademik bilgi öğretimi kadar ders dışı etkinliklerin de eğitim sürecine katkısı göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle bireylerin kişilik ve karakter gelişimi ile sosyalleşme adımlarının ilk atıldığı yer olan ilköğretim okulları düşünüldüğünde ders dışı etkinliklerin önemi daha da artmaktadır (Duruhan ve Bedir, 2005).

Ders dışı etkinlikler akademik başarının artırılmasının yanı sıra öğrencileri sosyal yönden geliştirerek topluma daha uyumlu bireyler haline gelmelerine de yardımcı olmaktadır (Karslı, 2006). Ders dışı etkinlikler, her ne kadar ders içi etkinliklerin dışında yürütülen eğitim çalışmaları olsa da dersler kadar önemli konumdadır. Ders içi etkinliklerde verilen konuların öğrenilmesine yardımcı olma özelliği ile öğrenciye yaparak yaşayarak öğrenme ve deneyim kazanma fırsatı sunmaktadır.

Ders dışı etkinlikler, eğitim programlarımıza dahil edilirken kendi kendine yönetim ilkesi dikkate alınmıştır. 1923'te Cumhuriyet'in kabulüyle birlikte okullarımızda bu yaklaşıma uygun nesiller yetiştirme amacı ortaya çıkmıştır. Ders dışı etkinliklerin eğitim programları içerisindeki konumu yirminci yüzyıl ile değişen koşullar paralelinde gelişmektedir. Günümüz koşullarında değişen sosyal, toplumsal ve ekonomik koşullar çerçevesinde bireysel gelişimin temelinde yer alan önemli bir husus olarak ders dışı yürütülen faaliyetlere oldukça önem verilmektedir. Bu bağlamda ders dışı etkinlikler, Milli Eğitimin temel amaçları kapsamında öğretmenlerin denetiminde ders dışı olarak yapılan, öğrencilerin özellikle bilgisini, becerisini ve yeteneklerini geliştirmeyi hedefleyen planlı çalışmalar bütünüdür. Farklı bir şekilde öğrencilerin boş vakitlerini etkili şekilde değerlendiren, ilgi ve yeteneklerini geliştirme imkânı sağlayan, ders içerisindeki öğrenmelerle sıkı sıkıya bağlı olan öğretmenlerimizin rehberliği ve kontrolünde yürütülen (Dağlı, 2001), bununla birlikte öğrencinin etkin katılımının sağlandığı isteğe yönelik faaliyetlerin tümüdür (Köse, 2004). Yürütülen tüm eğitim faaliyetleri süreçlerinde, ders içinde yürütülen faaliyetlerin yeri kadar ders dışındaki faaliyetlerin de eğitim-öğretim sürecine katkısı bulunmaktadır. Okulların bireylerin kişilik gelişimlerinin temelini atıldığı merkezler olması, ders dışı okul faaliyetlerini daha da önemli bir konuma taşımaktadır (Tetik, 2008). Ders dışı etkinlikler öğrenciyi hayata hazır hale getiren, onların psikolojik ve fiziksel olarak sağlıklı bir şekilde gelişmesini destekleyen, bireysel yeteneklerinin gelişmesine, keşfedilmesine ve kendisini anlatabilme becerisi kazanmasına destek olan, toplumla uyumlu kişileri yetiştirmeyi hedefleyen faaliyetler bütünüdür. Ders dışı etkinlikler farklı bir bakışla bir öğrenme fırsatı olarak değerlendirilebilir. Öğrencilerin öğrenme ortamlarına eşlik eden çeşitli uyaranların beraberinde değişik faaliyetlere katılmaları aktif birer öğrenci olmaları yolunda katkı sağlayacaktır (Açıkgöz, 2003). Bu nedenle eğitim-öğretim faaliyetleri kapsamında yer alan ders dışı etkinliklere öğrenci katılımı öğretmenler tarafından desteklenmelidir.

Eğitim programları çerçevesinde okullarda gerçekleştirilen ders dışı etkinlikler arasında, belirli gün ve haftalar öncelikli bir yer tutmaktadır. Belirli gün ve haftalar ülkedeki çeşitli küresel ve millî

değerlere sahip çıkmak, toplumsal yönden önemli konulara dikkat çekmek, sosyal ve ekonomik problemlere karşı halkı bilgilendirmek hedefleri vardır (Duruhan ve Bedir, 2005). Bu özel günler ve haftalar, öğrencilere milli, kültürel ve evrensel değerleri tanıtmaya ve benimsetmeye açısından büyük önem taşır. Öğrenciler, belirli gün ve haftalar aracılığıyla, yaşadıkları toplumun değerlerini ve tarihini daha derinlemesine anlama fırsatı bulurlar. Örneğin, Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı gibi milli günler, öğrencilere tarih bilinci kazandırırken, Dünya Çevre Günü gibi evrensel günler, küresel sorumluluklar hakkında farkındalık yaratır. Bireylerin bu etkinliklere önem vermeleri ve bunları benimsemeleri, sosyal sorumluluk bilincini güçlendirir ve toplumsal bağların içten içe güçlenmesine katkıda bulunmasının yanı sıra bu bağların gelecek nesillere taşınmasında etkili bir rol oynar (Dönmez, 2016).

Bu günler, aynı zamanda öğrencilere sosyal sorumluluk duygusu kazandırarak topluma daha uyumlu bireyler olarak yetiştirmelerine katkı sağlar. Okullarda düzenlenen etkinlikler, öğrencilerin akademik bilginin ötesinde sosyal beceriler geliştirmelerine olanak tanır. Toplumsal bilinçlenmeyi artıran bu etkinlikler, öğrencilerin çevrelerinde olup bitenlere duyarlılık geliştirmelerine ve aktif birer vatandaş olmalarına yardımcı olur. Belirli gün ve haftalar, eğitim programlarının planlı bir parçası olarak, öğrencilerin yalnızca bilgi ve becerilerini değil, aynı zamanda değer yargılarını ve topluma olan bağlılıklarını da pekiştiren önemli araçlardır. Bu nedenle, okullarda kutlanan belirli gün ve haftalar, eğitimin bütünleyici bir unsuru olarak önemini korumaktadır.

Toplumların dünyaya entegrasyon isteğinin artmasıyla birlikte, kendi kültürel ve milli kimliklerini koruma çabaları da ön plana çıkmaktadır. Bu durum, belirli gün ve haftaların amacına uygun olarak kutlanmasını önemli kılmaktadır. Belirli gün ve haftalar, geçmiş ile bugün arasında bir köprü işlevi görmektedir. Geçmişte yaşanmış ve toplum için büyük önem taşıyan olaylar, bu özel günlerde anılarak ders alınması hedeflenir. Ayrıca, bu günlerin kutlanması, bireylerin toplumsal ve sosyal olaylara aktif olarak katılımını teşvik eder, böylece toplumun sosyal dokusu güçlenir.

Eğitim ve öğretim faaliyetleri içerisinde yönetmelik kapsamında okullarda kutlanan belirli gün ve haftalar örgün eğitimin önemli bir bileşenidir. Hem eğitim ve öğretim faaliyetlerinin amaçlarının gerçekleştirilmesinde yararlı olan hem de çocukların kişisel ve sosyal gelişimine destek sağlayan belirli gün ve haftalar etkinliklerinin amaçları doğrultusunda kutlanması oldukça önemlidir. Bu noktadan hareketle öğretim programlarında yer alan belirli gün ve haftaların neler olduğu ve eğitim programlarının temel amaçları çerçevesinde nasıl belirlendiği önem taşımaktadır.

1968 İlkokul Programı ve Programda Yer Alan Belirli Gün ve Haftalar

1968 ilköğretim programının geliştirilme sürecinde uygulama öncesi 5 yıl boyunca 250 pilot okulda denenmiş ve elde edilen çıktılar neticesinde son şeklini almıştır. Yapılan değerlendirmeler neticesinde, program 1968-1969 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır. Özellikle programın geliştirilmesi sürecinde, ülkenin bölgesel özelliklerine, günün koşullarına ve bunları programa yansıtma öncelik verilmiştir. Önceki programlara göre en temel farkı hem Türk Milli Eğitimi'nin hedeflerine hem de ilköğretim eğitimi öğretim ilkelerine detaylı olarak daha belirgin ifadelerle yer verilmesidir. Sadece bilişsel alanla kalmayıp duyuşsal ve devinişsel alanlarda da hedefler belirlenerek bireylerin temel öğrenme gereksinimlerinin karşılanması hedeflenmiştir (Çelenk, Tertemiz ve Kalaycı, 2000; aktaran Gelen ve Beyazıt, 2007).

1968 öğretim programında her bir dersin özel hedeflerine de ayrıca yer verildiği görülmektedir. Program kapsamında amaçlar hiyerarşisine önem verildiğini gösteren bu durum programın çerçevesini oluşturmaktadır. Önceki dönem programlardan farklı olarak 1968 ilköğretim programı ile 1, 2 ve 3. sınıflarda yürütülen toplulaştırma (toplu dersler) uygulamasının 4 ve 5. sınıflarda da uygulanmış olmasıdır. Toplulaştırma anlayışı dâhilinde yürütülen faaliyetler ve düzenlemeler incelendiğinde, 1948 programında yer alan tarih, coğrafya ve yurttaşlık bilgisi gibi derslerin “sosyal bilgiler” başlığı altında; tabiat bilgisi ve tarım derslerinin ise “fen ve tabiat bilgileri” başlığı altında toplandığı görülmektedir.

Bununla birlikte 1968 programında “insan hak ve özgürlükleri”, “demokrasi” ve “bireyin bir değer olması” gibi daha önceki programlarda yer almayan kavramların bu program ile kullanılmaya başlandığı belirlenmiştir. Ulusal birlik ve bütünlüğün “Atatürk Milliyetçiliği”, “Atatürk Devrim ve İlkeleri” gibi kavramlar çerçevesinde ele alınarak ifade edildiği görülmektedir. İlk olarak, 1962 ilkököl program taslağında yer alan eğitici kol çalışmaları haftalık ders dağıtım tablosunda ders saati olarak yer almış, sonrasında 1968 ilkököl programında ve 1974 yılında gerçekleştirilen IX. Millî Eğitim Şurası sonrasında eğitici kol çalışmalarına belirgin bir yer verilmiştir.

1998 İlköğretim Programı ve Programda Yer Alan Belirli Gün ve Haftalar

1998 ilkököl programı ülke genelinde uygulanmaya başlanan 8 yıllık kesintisiz ilköğretim eğitime yönelik hazırlanmış ve uygulanmıştır. Bu program, önceki yılların geleneksel öğretim anlayışından farklı olarak öğrenci merkezli bir yaklaşımı benimsemiş ve eğitimde çağdaş yöntemlere daha fazla yer vermiş, öğrencilere sadece bilgi aktarmaktan çok, onların bütünsel gelişimlerini desteklemeyi hedeflemiştir. Programda, öğrencilerin sadece akademik anlamda değil, aynı zamanda toplumsal değerler ve etik ilkeler açısından da gelişmeleri amaçlanmıştır. Değerler eğitimi kapsamında empati, hoşgörü, saygı, sorumluluk, adalet gibi evrensel değerler öğrencilere kazandırılmaya çalışılmıştır.

1998 programı içerisinde 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’na göre, Türk Millî Eğitimi’nin genel amaçları maddeler halinde yer verilmiştir. Söz konusu genel amaçlar şu şekilde belirtilmiştir: “Bireyleri Atatürk inkılap ve resmi ilkelerine ve Anayasa’da ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliği’ ne bağlı, Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasa’nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti’ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek; beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek; bireylerin ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek, gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların kendilerini mutlu kılıp toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak; böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır” (Millî Eğitim Bakanlığı - MEB, 1998).

2005 İlköğretim Programı ve Programda Yer Alan Belirli Gün ve Haftalar

Türkiye’de yapılandırmacılığın ön plana çıkması ve benimsenmesi süreciyle birlikte 2004 yılında ilköğretim programlarının geliştirilmesi amacıyla kapsamlı çalışmalar başlatılmıştır. Bu çalışmalar kapsamında öğretim programlarının geliştirilmesinin gerekçeleri belirtilerek bu gerekçelerin; yaşam boyu öğrenme anlayışı ve Avrupa Birliği normlarına uygunluk olarak ifade edildiği görülmektedir. 2005 ilköğretim programı tasarlanırken, Türkiye’nin eğitim özelliklerini tespit etme ve değerlendirme amaçlarına yönelik hareket edilmiştir. Davranışçı yaklaşımdan yapılandırmacı yaklaşıma doğru bir geçişin gözlemlendiği 2005 öğretim programında, ilkököl ve ortaokul şeklinde düzenlenmiş olan parçalı öğretim programı yerine, öğretim programlarının kesintisiz sekiz yıllık eğitime yönelik hale getirildiği görülmektedir (MEB, 2005). Türkiye’de ilköğretim ve ortaöğretim kademelerinde 2005-2006 öğretim yılı itibarıyla yapılandırmacı yaklaşıma göre geliştirilen eğitim programları uygulanmaya başlanmıştır.

Hazırlanan yeni ilköğretim programları (Türkçe, hayat bilgisi, sosyal bilgiler, fen ve teknoloji, matematik) tam uygulamaya geçilmeden önce 2004-2005 öğretim yılı kapsamında 9 il ve 125 pilot okulda denenmiştir. Pilot uygulama sonrasında 2005-2006 eğitim öğretim yılında tüm ilköğretim okullarında uygulanmaya geçilen program, eğitimde önemli bir değişimin ilk adımı olarak

nitelendirilmektedir. Geliştirilen 2005 ilköğretim programının bir diğer önemli özelliği ise referans olarak kabul ettiği kaynakların diğer programlara göre farklı olmasıdır. 1924, 1926, 1936, 1948 ve 1968 programları, temel olarak ülkemizin koşullarını ve milli kültürü referans noktası olarak kabul ederken, 2005 ilköğretim programları bunları da göz önünde bulundurmanın yanında Avrupa Birliği kriterleri ve diğer uluslararası referansları da takip etmektedir.

Okullarda kutlanan veya anılan belirli gün ve haftalar, öğrencilerin dikkatini bu konulara çekmek, önemini anlamalarını sağlamak, seviyelerine uygun olarak kapsamlı bilgi edinmelerine yardımcı olmak ve olumlu tutum geliştirmelerini teşvik etmek gibi amaçlarla eğitim programlarına dahil edilmiştir (Şiringel, 2006). Okullarda kutlanacak veya anılacak belirli gün ve haftalar tespit edilirken sosyal ve toplumsal gelişmelere uygun olarak yeni gün ve haftalar eklenebilmekte veya çıkarılabilmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı 1968, 1998 ve 2005 yıllarında hazırlanan ilköğretim programlarında yer alan belirli gün ve haftaların tarihsel süreç içerisindeki seyrini ve amaçlarını ilgili programların özellikleri çerçevesinde karşılaştırmalı olarak ortaya koymaktır. Bu araştırma çerçevesinde aşağıdaki alt amaçlara ulaşmak hedeflenmiştir;

- 1968 yılında hazırlanan ilköğretim programında yer alan belirli gün ve haftaların tarihsel süreç içerisindeki seyrini ve amaçlarını ilgili programın özellikleri çerçevesinde incelemek
- 1998 yılında hazırlanan ilköğretim programında yer alan belirli gün ve haftaların tarihsel süreç içerisindeki seyrini ve amaçlarını ilgili programın özellikleri çerçevesinde incelemek
- 2005 yılında hazırlanan ilköğretim programında yer alan belirli gün ve haftaların tarihsel süreç içerisindeki seyrini ve amaçlarını ilgili programın özellikleri çerçevesinde incelemek

Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi, araştırmacıların rolü ile araştırma etiği başlıkları yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Bu çalışma kapsamında 1968, 1998 ve 2005 ilköğretim programlarında kutlanan belirli gün ve haftalar ele alınmıştır. Araştırmada amaca uygun olarak tarihi araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Tarihi araştırma yöntemi, geçmiş zamanda gelişmiş olayların geçmişle ve bazen de günümüzle ilişkisinin incelendiği araştırma yaklaşımıdır (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2020). Eğitim sistemiyle ilgili yapılacak tarihsel incelemeler, mevcut sistemi daha iyi anlamamıza ve gelecekteki eğitim sistemlerini daha sağlam bir zemine oturtmamıza yardımcı olabilir. Bu bağlamda tarihsel araştırma modeli ile cumhuriyetten günümüze kadar olan belirli gün ve haftalar nitel araştırma teknikleri çerçevesinde incelenmeye çalışılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada 1968, 1998 ve 2005 ilköğretim programları incelenmiş ve bu programdan elde edilen bilgiler excel programında hazırlanmış olan bir tabloya işlenmiştir. Bu tabloda “ders, sınıf düzeyi, hafta numarası ve belirli gün ve haftalar” başlıklarına yer verilmiştir.

İnceleme Nesnesi

Bu araştırma kapsamında 1948, 1968 ve 2005 ilköğretim programlarında yer alan belirli gün ve haftalar incelenmiştir. 1948 ilköğretim programıyla birlikte belirli gün ve haftaların ilgili derslere alınması sebebiyle önceki programlar araştırmaya dahil edilmemiştir. 2005 ilköğretim programından sonraki programlarda belirli gün ve haftaların işlenmesi bakımından köklü değişiklikler olmaması sebebiyle çalışma bu üç programla sınırlı tutulmuştur.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada 1968, 1998 ve 2005 yıllarında hazırlanan ilkokul programlarında yer alan belirli gün ve haftaların tarihsel süreç içerisindeki seyrini ve amaçlarını ilgili programların özellikleri çerçevesinde karşılaştırmalı olarak ortaya koymak amaçlandığından var olan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplamayı amaçlayan doküman tarama (Karasar, 2006) yöntemi kullanılmıştır. Doküman tarama yönteminin kullanıldığı araştırmada; belgelerin belirlenmesi, verilerin belirli ölçütlere göre analiz edilmesi ve elde edilen verilerden yola çıkarak sonuçların raporlaştırılması süreçleri yer almaktadır. 1968, 1998 ve 2005 İlkokul programları hem program özellikleri ve hedefleri hem de programlarda yer alan belirli gün ve haftalar yönünden incelenmiştir. Araştırma kapsamına alınan öğretim programları için 1968 ilkokul programı, 1998 İlköğretim okulu Hayat Bilgisi programı ve 2005 İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinden yararlanılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Bu çalışma 1968, 1998 ve 2005 ilkokul programları ile sınırlıdır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan excel tablosuna 1968, 1998 ve 2005 ilkokul programlarından elde edilen bilgiler ayrı ayrı işlenmiş ve veri toplama işlemi bittikten sonra tablolar karşılaştırılarak Miles ve Huberman (1994)' in $Güvenirlik = \frac{Görüş\ Birliği}{(Görüş\ Birliği + Görüş\ Ayrılığı)}$ güvenirlilik formülü ile güvenirlilik hesaplanmıştır. Araştırmanın güvenirliliği %95 olarak hesaplanmıştır. Nitel araştırmalarda, geçerlik ve güvenirlilik yerine "inandırıcılık" kavramı kullanılmaktadır. Bu bağlamda, Lincoln ve Guba (1985; Akt. Bassey, 1999) tarafından inandırıcılığı sağlamaya yönelik öneriler dikkate alınarak, araştırma kapsamında ilkokul programlarıyla uzun süreli bir etkileşim gerçekleştirilmiş, programlar iki farklı araştırmacı tarafından bağımsız olarak incelenmiş ve gün ve haftalarla ilgili veriler bir dosya içerisinde derlenmiştir.

İki yazarın ortak görüşleri doğrultusunda excel tablosu oluşturulmuştur. İki yazar da öğretim programlarını incelemişler ve tablodaki uygun başlıklara işlemişlerdir. Yazarların belirlediği kavramlar karşılaştırılmış ve çoğunluğunun aynı olduğu görülmüştür. Farklı görüşlerin bulunduğu maddelerde ortak bir fikre varılmış ve tabloya son şekli verilmiştir.

Araştırma Etiği

İnsanlarla yürütülen ve katılımcılardan bilgi toplamak için kullanılan anket, görüşme, gözlem gibi veri toplama araçlarıyla gerçekleştirilen çalışmalar etik kurul izni almayı gerektirmektedir. Bu araştırmada dokümanlarla çalışıldığı için etik kurul izni gerekmemektedir. Çalışma yürütülürken bilimsel araştırma ilkelerine ve yayın etiğine uyulmuştur.

Bulgular

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular her bir öğretim programı için ayrı başlıklar halinde verilmiştir.

1968 İlkokul Programı ve Programda Yer Alan Belirli Gün ve Haftalar

1968 ilkokul programı çerçevesinde bulunan belirli gün ve haftalar aşağıda yer alan Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1

1968 Hayat Bilgisi Öğretim Programında Belirli Gün ve Haftalar

Sınıf	Hafta Adı
	İlköğretim Haftası
	Hayvanları Koruma Günü
	Yangın Haftası
	Kızılay Haftası

1. Sınıf	Trafik Haftası Anneler Günü Gençlik ve Spor Bayramı Mahalli Kurtuluş Günü Okuma Bayramı Dünya Çocuk Günü Hayvanları Koruma Günü Kızılay Haftası Çocuk Kitapları Haftası Beslenme, Artırma ve Yerli Malları Haftası
2. Sınıf	Yeni Yıl Ulusal Egemenlik Bayramı Anneler Günü Gençlik ve Spor Bayramı Orman Haftası Hürriyet ve Anayasa Bayramı Mahalli Kurtuluş Günü Dünya Çocuk Günü Hayvanları Koruma Günü Kızılay Haftası Çocuk Kitapları Haftası Beslenme, Artırma ve yerli Malları Haftası
3. Sınıf	Yeni Yıl Ulusal Egemenlik Bayramı Anneler Günü Gençlik ve Spor Bayramı Orman Haftası Hürriyet ve Anayasa Bayramı Mahalli Kurtuluş Günü

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı (1968). İlkokul Programı. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Belirtilen gün ve haftalardan “Hayvanları Koruma Günü”, “Kızılay Haftası”, “Anneler Günü”, “Gençlik ve Spor Bayramı” ve “Mahalli Kurtuluş Günü” söz konusu program çerçevesinde 1.2. ve 3. sınıflarda ortak olarak işlenen belirli gün ve haftalar arasında yer almaktadırlar.

Tablo 2

1968 İlkokul Programı Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında İşlenecek Belirli Gün ve Haftalar

Sınıf	Hafta No	Hafta Adı
	1	İlköğretim Haftası
	2	Birleşmiş Milletler Günü (4. Sınıfta işlenmeyecektir)
	3	Cumhuriyet Bayramı
	4	Atatürk Haftası
4. ve 5. Sınıf	5	Kitap Haftası
	6	İnsan Hakları Haftası
	7	Ulusal Egemenlik Haftası
	8	Gençlik ve Spor Bayramı
	9	Hürriyet ve Anayasa Bayramı
	10	Nato Günü (4. Sınıfta İşlenmeyecektir.)
	11	Mahalli Kurtuluş Günü

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı (1968). İlkokul Programı. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

1969 yılında İlkokul Programında ilk kez Sosyal Bilgiler dersi kapsamında 4. ve 5. Sınıflarda işlenecek olan belirli gün ve haftalara yer verilmiştir. Program kapsamında yer alan belirli gün ve haftalar Tablo 2’de gösterilmiştir.

1998 İlkokul Programı ve Programda Yer Alan Belirli Gün ve Haftalar

1998 öğretim programında Belirli Gün ve Haftalar sadece Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer almıştır. 1998 ilkököl programı kapsamında yer alan belirli gün ve haftalar aşağıdaki tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3

1998 İlkokul Programı Hayat Bilgisi Dersi Kapsamında Kutlanacak Belirli Gün ve Haftalar

Sınıf	Hafta Adı	Kutlanma Tarihi
1., 2. ve 3. Sınıflar	İlköğretim Haftası	Okulun açıldığı ilk hafta
	Hayvanları Koruma Günü	4 Ekim
	Dünya Çocuk Günü	Ekim Ayının İlk Pazartesi Günü
	Standart Haftası	Ekim Ayının 3. Haftası
	Kızılay Haftası	29 Ekim – 4 Kasım
	Dünya Çocuk Kitapları Haftası	Kasım Ayının İkinci Pazartesi Başlayan Hafta
	Atatürk Haftası	10-16 Kasım
	Öğretmenler Günü	24 Kasım
	İnsan Hakları Haftası	10 Aralık Günü Başlayan Hafta
	Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası	12-16 Aralık
	Verem Savaş Eğitimi Haftası	Yılbaşını Takip Eden İlk P.tesi Günü Başlayan Hafta
	Enerji Tasarrufu Haftası	Ocak Ayının İkinci Pazartesi Günü
	Yeşilay Haftası	1-7 Mart
	Orman Haftası	21-26 Mart
	Dünya Tiyatrolar Günü	27 Mart
	Kütüphaneler Haftası	Mart Ayının Son P.tesi Günü Başlayan Hafta
	Sağlık ve Sosyal Güvenlik Haftası	7-13 Nisan
	Turizm Haftası	15-22 Nisan
	Trafik Haftası	Mayıs Ayının İlk C.tesi Günü Başlayan Hafta
	Anneler Günü	Mayıs Ayının 2. Pazar Günü
	Sakatlar Haftası	10-16 Mayıs
	Müzeler Haftası	18-24 Mayıs
	19 Mayıs Atatürk’ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı	
	Çevre Koruma Haftası	Haziran Ayının 2. P.tesi Günü Başlayan Hafta
	Kahramanlık Günü	
	Türk Büyüklerini Anma Günleri	
	M.E.B Vakfı Kuruluş Günü	19 Şubat

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı (1998). İlköğretim okulu Hayat Bilgisi programı. Tebliğler Dergisi, 61(2484).

Tablo 3’te yer alan bilgilere göre 1998 ilkököl programında Hayat Bilgisi dersi kapsamında toplam 27 belirli gün ve haftaya yer verilmiştir. Bir önceki 1968 programı ile karşılaştırıldığında 1998 programında yer almayan toplam 7 tane belirli gün ve hafta bulunmaktadır. Bu belirli gün ve haftalar; “Yangın Haftası, Mahalli Kurtuluş Günü, Okuma Bayramı, Yeni Yıl, Hürriyet ve Anayasa Bayramı, Birleşmiş Milletler Günü ve Nato Günü” şeklindedir. 1998 programı incelendiğinde 1968 programında yer almayan toplam 15 yeni belirli gün ve haftanın bu programa dahil edildiği görülmektedir. Bu belirli gün ve haftalar; “Standart Haftası, Öğretmenler Günü, Verem Savaş Eğitimi Haftası, Enerji Tasarrufu Haftası, Yeşilay Haftası, Dünya Tiyatrolar Günü, Kütüphaneler Haftası, Sağlık ve Sosyal Güvenlik Haftası, Turizm Haftası, Sakatlar Haftası, Müzeler Haftası, Çevre Koruma Haftası, Kahramanlık Günü, Türk Büyüklerini Anma Günleri, MEB Vakfı Kuruluş Günü” şeklindedir.

2005 İlkokul Programı ve Programda Yer Alan Belirli Gün ve Haftalar

2005 yılında yayınlanan Tebliğler Dergisi (MEB, 2005b) 'nde okullarda kutlanacak belirli gün ve haftalar sınıf düzeyinden ve derslerden bağımsız bir şekilde verilmiştir. 2005 programı kapsamında yer verilen belirli gün ve haftalar aşağıdaki tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4

2005 İlköğretim Programı Kapsamında İşlenecek Belirli Gün ve Haftalar

Sınıf	Hafta Adı	Kutlanma Tarihi
Tüm ilköğretim kademeler	İlköğretim Haftası	Eylül Ayının Üçüncü Haftası
	Gaziler Günü	19 Eylül
	Hayvanları Koruma Günü	4 Ekim
	Ahilik Kültürü Haftası	8-12 Ekim
	Birleşmiş Milletler Günü	24 Ekim
	Kızılay Haftası	29 Ekim- 4 Kasım
	Lösemili Çocuklar Haftası	2-8 Kasım
	Atatürk Haftası	10-16 Kasım
	Afet Eğitimi Hazırlık Günü	12 Kasım
	Dünya Felsefe Günü	20 Kasım
	Öğretmenler Günü	24 Kasım
	Dünya AIDS Günü	1 Aralık
	İnsan Hakları ve Demokrasi Haftası	10 Aralık Gününü İçine Alan Hafta
	Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası	12-18 Aralık
	Enerji Tasarrufu Haftası	Ocak Ayının 2. Haftası
	Sivil Savunma Günü	28 Şubat
	Yeşilay Haftası	1-7 Mart
	Girişimcilik Haftası	Mart Ayının İlk Haftası
	Bilim ve Teknoloji Haftası	8-14 Mart
	İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü	12 Mart
	Tüketiciyi Koruma Haftası	15-21 Mart
	Çanakkale Şehitlerini Anma Günü	18 Mart
	Türk Dünyası ve Topulukları Haftası	21 Mart Nevruz Gününü İçine Alan Hafta
	Orman Haftası (21-26 Mart)	21-26 Mart
	Dünya Tiyatrolar Günü	27 Mart
	Şehitler Haftası (14 Nisan)	14 Nisan
	Turizm Haftası (15-22 Nisan)	15-22 Nisan
	Dünya Kitap Günü ve Kütüphaneler Haftası	23 Nisan Gününü İçine Alan Hafta
	Bilişim Haftası	Mayıs Ayının İlk Haftası
	Trafik ve İlk Yardım Haftası	Mayıs Ayının İlk Haftası
	Vakıflar Haftası	Mayıs Ayının 2. Haftası
	Engelliler Haftası	10-16 Mayıs
	Müzeler Haftası	18-24 Mayıs
	Hava Şehitlerini Anma Günü	15 Mayıs
	Çevre Koruma Haftası	Haziran Ayının 2. Haftası
	Mahallî Kurtuluş Günleri ve Atatürk Günleri ile Tarihî Günler	Gerçekleştiği Tarihlerde

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı (2005b). Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim ve orta öğretim kurumları sosyal etkinlikler yönetmeliği. Tebliğler Dergisi, 68(2569).

Tablo 4'te yer alan bilgilere göre 2005 ilköğretim programında kapsamında toplam 36 belirli gün ve haftaya yer verilmiştir. 2005 programı incelendiğinde 1998 programında yer almayan toplam 19 yeni belirli gün ve haftanın bu programa dahil edildiği görülmektedir. Bu belirli gün ve haftalar; "Gaziler Günü, Ahilik Kültürü Haftası, Birleşmiş Milletler Günü, Lösemili Çocuklar Haftası, Afet Eğitimi Hazırlık Günü, Dünya Felsefe Günü, Dünya AIDS Günü, Enerji Tasarrufu Haftası, Sivil

Savunma Günü, Girişimcilik Haftası, Bilim ve Teknoloji Haftası, İstiklal Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü, Tüketiciyi Koruma Haftası, Türk Dünyası ve Toplulukları Haftası, Şehitler Haftası, Bilişim Haftası, Vakıflar Haftası, Hava Şehitlerini Anma Günü, Mahalli Kurtuluş Günleri ve Atatürk Günleri ile Tarihi Günler" şeklindedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Çalışmada 1968, 1998 ve 2005 ilkokul programlarının özellikleri ve programlar kapsamında yer alan belirli gün haftaların neler olduğu karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Programların hazırlanmasında dönemin ve ülkenin koşullarının etkili olduğu, bunun da belirli gün ve haftaların belirlenmesinde önemli bir rol oynadığı görülmüştür. Çalışma sonucunda elde edilmiş olan sonuçlara aşağıda ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

1968 Türkiye ilkokul programı, özellikle eğitimdeki reformları ve çağdaşlaşma çabalarını yansıtan önemli bir dönüm noktasıdır. 1968 ilkokul programı, dönemin toplumsal yapısını ve eğitimde fırsat eşitliği anlayışını yansıtan bir dönüşüm olarak değerlendirilebilir. Bu program, dönemin eğitim ihtiyaçları ve toplumsal koşulları göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. 1968 ilkokul programı, halkçı ve millî bir eğitim anlayışını benimsemiştir. Programda, Türk kültürünün ve millî değerlerin öğretilmesi önemli bir yer tutmuştur. Öğrencilerin kendi kimliklerini ve toplumsal rollerini anlamaları için tarihi ve kültürel öğelere yer verilmiştir. Empati, arkadaşlık, sorumluluk gibi sosyal beceriler geliştirilmek istenmiş, bireysel ve toplumsal değerler öğretim sürecine dahil edilmiştir. İlkokul programına eklenen belirli gün ve haftalarda da bu amaçların yansımaları görülmektedir.

1968 programında yer alan belirli gün ve haftalar Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersleri dahilinde programda yer almaktadır. Belirli gün ve haftaların Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerinde işlenmesi, öğrencilerin toplumsal sorumluluk bilinci geliştirmesine katkı sağlamayı amaçlamıştır. Ancak, programın belirli gün ve haftaların pedagojik bir bağlamda ele alınması konusunda sınırlı kaldığı, uygulamada daha çok bilgi aktarımına odaklanıldığı görülmektedir. 1968 ilkokul programında Hayat Bilgisi öğretim programı kapsamında yer verilmiş olan belirli gün ve haftalar incelendiğinde 1. sınıfta toplam 9, 2. sınıfta toplam 12, 3. sınıfta ise toplam 12 tane belirli gün ve haftanın yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Belirtilen gün ve haftalardan "Hayvanları Koruma Günü", "Kızılay Haftası", "Anneler Günü", "Gençlik ve Spor Bayramı" ve "Mahalli Kurtuluş Günü" söz konusu program çerçevesinde 1.2. ve 3. sınıflarda ortak olarak işlenen belirli gün ve haftalar arasında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. 1968 ilkokul programında Sosyal Bilgiler dersi kapsamında yer alan belirli gün ve haftalar incelendiğinde toplam 11 tane belirli gün ve haftanın yer aldığı görülmüştür. 1968 programı kapsamında belirlenen belirli gün ve haftalar, ülkenin içinde bulunduğu, toplumsal, sosyal ve ekonomik koşullar çerçevesinde şekillendiği sonucuna ulaşılmıştır.

1998 ilkokul programı ülke genelinde uygulanmaya başlanan 8 yıllık kesintisiz ilköğretim eğitimine yönelik hazırlanmış ve uygulanmıştır. Bu programda, öğrencilerin sadece ders içeriklerinde başarılı olmaları değil, aynı zamanda toplumsal sorumluluklarını yerine getirebilen, etik değerlere saygılı bireyler olarak yetişmeleri amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, değerler eğitimi önemli bir yer tutmuştur. Öğrencilere, sadece okul hayatlarında değil, toplumda da geçerli olan evrensel değerler kazandırılmaya çalışılmıştır. Empati, hoşgörü, saygı, adalet ve sorumluluk gibi insani değerler, öğrencilerin hem bireysel gelişimlerini hem de toplumsal ilişkilerini sağlam temellere oturtmalarını sağlamak için programda vurgulanan temel kavramlar olmuştur.

1998 ilkokul programında Hayat Bilgisi dersi kapsamında toplam 27 belirli gün ve haftaya yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bir önceki 1968 programı ile karşılaştırıldığında 1998 programında yer almayan toplam 7 tane belirli gün ve hafta bulunmaktadır. Bu belirli gün ve haftalar; "Yangın Haftası, Mahalli Kurtuluş Günü, Okuma Bayramı, Yeni Yıl, Hürriyet ve Anayasa Bayramı, Birleşmiş Milletler Günü ve Nato Günü" şeklindedir.

1998 programı incelendiğinde 1968 programında yer almayan toplam 15 yeni belirli gün ve haftanın bu programa dahil edildiği görülmektedir. Bu belirli gün ve haftaların; "Standart Haftası,

Öğretmenler Günü, Verem Savaş Eğitimi Haftası, Enerji Tasarrufu Haftası, Yeşilay Haftası, Dünya Tiyatrolar Günü, Kütüphaneler Haftası, Sağlık ve Sosyal Güvenlik Haftası, Turizm Haftası, Sakatlar Haftası, Müzeler Haftası, Çevre Koruma Haftası, Kahramanlık Günü, Türk Büyüklerini Anma Günleri, MEB Vakfı Kuruluş Günü” şeklindedir. 1998 programı içerisinde 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’na göre, Türk Milli Eğitimi’nin genel amaçları belirlenmiştir. Programı kapsamında belirlenen belirli gün ve haftaların yukarıda bahsi geçen Türk Milli Eğitimi’nin genel amaçlarına yönelik belirlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca belirli gün ve haftalar, değerler eğitimiyle daha yakın bir ilişki içerisinde ele alındığı söylenebilir. Programın, evrensel değerler ve toplumsal sorumluluk bilinci kazandırmaya yönelik daha kapsamlı bir yaklaşım sunduğu görülmektedir. Bununla birlikte belirli gün ve haftaların sadece Hayat Bilgisi dersi içinde yer alması öğrencilere kazandırılması planlanan toplumsal değerlerin eğitimin sonraki kademelerinde kesintiye uğramasına neden olmuş olabilir.

2005 ilköğretim programı yapılandırmacı yaklaşımı benimseyerek, belirli gün ve haftaların yalnızca bir dersle sınırlı kalmadan tüm derslere yayılan bir anlayışla ele alınmasını öngörmüştür. Bu yaklaşım, öğrencilerin belirli gün ve haftaları yalnızca kutlama amacıyla değil, günlük yaşamla ilişkilendirerek anlamlandırmasını sağlamayı hedeflemiştir. Değerler eğitimi ve ders içeriklerinin günlük hayatla ilişkilendirilerek verilmesinin de önemli olduğu 2005 ilköğretim programında belirli gün ve haftaların tüm kademelerde etkin öğrenci katılımının olduğu sınıf/okul programlarıyla anılması/kutlanması ile öğrencilerde kalıcı bir kültür oluşturulması sağlanabilir.

2005 ilköğretim programı kapsamında toplam 36 belirli gün ve haftanın yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. 1998 programında yer almayan toplam 19 yeni belirli gün ve haftanın 2005 programına dahil edildiği görülmektedir. Bu belirli gün ve haftaların; “Gaziler Günü, Ahilik Kültürü Haftası, Birleşmiş Milletler Günü, Lösemili Çocuklar Haftası, Afet Eğitimi Hazırlık Günü, Dünya Felsefe Günü, Dünya AIDS Günü, Enerji Tasarrufu Haftası, Sivil Savunma Günü, Girişimcilik Haftası, Bilim ve Teknoloji Haftası, İstiklal Marşı’nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy’u Anma Günü, Tüketiciyi Koruma Haftası, Türk Dünyası ve Toplulukları Haftası, Şehitler Haftası, Bilişim Haftası, Vakıflar Haftası, Hava Şehitlerini Anma Günü, Mahalli Kurtuluş Günleri ve Atatürk Günleri ile Tarihi Günler” şeklinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen 2005 programında eklenen ya da çıkarılan belirli gün ve haftaların tespitinde sosyal ve toplumsal gelişmelerin yanında Avrupa standartları ve uluslararası gelişmelerinde göz önünde bulundurulduğu görülmüştür.

Programlar arasındaki temel farklardan biri, toplumsal ihtiyaçlar ve uluslararası standartlar çerçevesinde belirli gün ve haftaların sürekli değişim göstermesidir. 1968 programı daha çok milli değerlere ve kırsal eğitime odaklanırken, 1998 programı evrensel değerlerle milli değerleri birleştirme çabası göstermiştir. 2005 programı ise küresel gelişmelerin etkisini daha fazla hissettiren bir yapıya sahiptir. Bu durum, eğitim sisteminin dinamik yapısını ve toplumsal değişimlere uyum sağlama çabasını göstermektedir. Ancak, bu değişimlerin eğitimde uygulama farklılıklarına yol açtığı ve bu nedenle öğretmen eğitimi, materyal geliştirme ve uygulama rehberliği gibi konularda eksikliklerin olduğu söylenebilir. Genel olarak, araştırma bulguları, belirli gün ve haftaların öğrencilerin toplumsal ve bireysel farkındalıklarını artırmak için önemli bir araç olduğunu göstermektedir. Ancak belirli gün ve haftaların yalnızca etkinlik temelli bir yaklaşımla değil, öğrencilerde derin bir değerler anlayışı oluşturacak şekilde ele alınması gerektiği görülmektedir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle aşağıdaki önerilere yer verilmiştir:

- 2009, 2018 ve 2024 ilköğretim programları çalışmanın sınırları dışında tutulmuştur. Sonraki araştırmalarda 2009, 2018 ve 2024 ilköğretim programlarını kapsayan araştırmalar yürütülebilir.
- Yapılacak farklı araştırmalar 1968, 1998 ve 2005, 2009 ve 2018 ilköğretim programlarında ele alınan belirli gün ve haftaları ilerlemecilik ve yapılandırmacılık felsefeleri çerçevesinde ele alarak inceleyebilir.

Yazarların Katkı Oranı

Birinci yazarın çalışmaya katkı oranı %60, ikinci yazarın katkı oranı %40’ tır.

Çıkar Çatışması

Çalışmada çıkar çatışması oluşturabilecek herhangi bir durum bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Açıkgöz, K. Ü. (2003). *Etkili öğrenme ve öğretme (4. Basım)*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Dağlı, H. (2001). *İlköğretim ve liselerde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri ve il merkezinde lise öğrenimi gören öğrenciler açısından ders dışı egzersiz faaliyetlerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ.
- Demirel, Ö. (1998). *Genel öğretim yöntemleri*. Ankara: Kardeş Kitabevi.
- Dönmez, L. (2016). *Sosyal bilgilerde sosyal sorumluluk bilinci kazandırma: belirli gün ve haftalara ilişkin öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Duruhan, K. ve Bedir, F. (2005). Devlet okullarında ve özel okullarda kutlanan ve anılan belirli gün ve haftaların etkililik düzeylerinin kıyası (Kayseri ili örneği). *Millî Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 33(168).
- Gelen, İ. ve Beyazıt, N. (2007). Eski ve yeni ilköğretim programları ile ilgili çeşitli görüşlerin karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 13(51), 457-476.
- Gültekin, M. (2007). İlköğretim öğretmenlerinin ilköğretimde kutlanan belirli gün ve haftaların gerekliliği ve işe vurukluğu konusundaki görüşleri: (Eskişehir ili örneği). *Millî Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 36(174), 72-87.
- Gültekin, M. (2020). *Cumhuriyet dönemi ilkokul programları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karşlı, S. (2006). *İlköğretim okullarında sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin yöneticilik niteliklerinin gelişmesine katkısı: Beypazarı ilçesinde bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kepenekçi, Y. (2000). *İnsan hakları eğitimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Köse, E. (2004, 6-9 Temmuz). *İlköğretim öğrencilerinin ders dışı etkinlikleri tercih etme nedenleri*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Millî Eğitim Bakanlığı (1968). *İlkokul Programı*. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- Millî Eğitim Bakanlığı (1998). İlköğretim okulu Hayat Bilgisi programı. *Tebliğler Dergisi*, 61(2484), 5-126. Erişim adresi: <https://dhgm.meb.gov.tr/tebligler-dergisi/1998/2484-ocak1998.pdf>
- Millî Eğitim Bakanlığı (2005a). *İlköğretim 1-5. Sınıf programları tanıtım el kitabı*. Ankara: Devlet Kitapları Basım Evi. Erişim adresi: https://www.sinifogretmeniyiz.biz/ilkogretim-Programi-Tanitim-El-Kitabi-dosya_indir-4208.asp

- Milli Eğitim Bakanlığı (2005b). Millî Eğitim Bakanlığı ilköğretim ve orta öğretim kurumları sosyal etkinlikler yönetmeliği. *Tebliğler Dergisi*, 68(2569), 98. Erişim adresi: https://dhgm.meb.gov.tr/tebligler-dergisi/2005/2569-_ubat_2005.pdf
- Miles, M. B., and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Oral, G. (2002). İlköğretimde öğrencilerin sosyal katılımını özendirmeye yönelik bir program. *Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 19(2), 30-44.
- Özçelik, D. A. (2010). *Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Senemoğlu, N. (1987). *Bilişsel giriş davranışları ve dönüt-düzeltilmenin erişiyeye etkisi*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Şiringel, N. (2006). *Sosyal Bilgiler ve Türkçe öğretmenlerinin ilköğretim 6. ve 7. sınıfta belirli gün ve haftalara ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Tetik, V. (2008). *Genel liselerde sosyal etkinliklerin uygulanmasında okul yöneticilerinin etkililiği (İstanbul ili Avrupa Yakası örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Extended Abstract

Introduction

Education programs stand out as the fundamental element that ensures education conducted in schools is carried out in a planned and supervised manner. The contribution of extracurricular activities to the educational process should be considered just as much as the teaching of academic knowledge. Extracurricular activities not only support the improvement of students' academic success but also help them develop socially, enabling them to become more adaptable individuals in society (Karşlı, 2006).

Among the extracurricular activities conducted in schools within the framework of education programs, specific days and weeks are at the forefront. Specific days and weeks have emerged to uphold various global and national values in the country, draw attention to important social issues, and inform the public about social, economic, and political problems. Specific days and weeks reflect the way of life of the community in terms of content, thus providing a social learning environment. These days and weeks are considered significant and hold importance for society.

The primary aim of this study is to comparatively reveal the historical development and objectives of specific days and weeks included in the elementary school programs prepared in 1968, 1998, and 2005, within the framework of the characteristics of these programs. To achieve this, the elementary school programs from 1968, 1998, and 2005 were accessed and examined in line with the established objectives.

Method

The historical research method was chosen for the research in accordance with its purpose. The historical research method is an approach that examines the relationship between events that occurred in the past with both the past and sometimes the present (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz, and Demirel, 2020). In this study, the document analysis method (Karasar, 2006), which aims to collect data by examining existing records and documents, was used to compare the trajectory and objectives of specific days and weeks included in the primary school curricula of 1968, 1998, and 2005 within the framework of the characteristics of these programs.

Findings

In the 1968 curriculum, specific days and weeks were included in the Life Studies course for grades 1, 2, and 3, and in the Social Studies curriculum for grades 4 and 5. The specific days and weeks to be covered in the Life Studies course were specified separately for each grade level. Some of these were common across all grade levels.

In the 1998 curriculum, Specific Days and Weeks were included only in the Life Studies curriculum. A total of 27 specific days and weeks were featured in this program. However, there were 7 specific days and weeks included in the 1968 program that were removed from the 1998 program. Conversely, 15 new specific days and weeks were added.

In the 2005 program, only the sequence of achievements related to specific days and weeks was altered in the Life Studies curriculum. The 2005 primary education curriculum included a total of 36 specific days and weeks. Upon examining the 2005 program, it is seen that 19 new specific days and weeks not included in the 1998 program were added to this curriculum.

Conclusion, Discussion and Recommendations

1968 primary school curriculum in addition to the cognitive domain, goals were also set in the affective and psychomotor domains, aiming to meet the basic learning needs of individuals (Çelenk, Tertemiz, and Kalaycı, 2000; as cited in Gelen and Beyazıt, 2007). When examining the specific days and weeks included in the Life Studies curriculum of the 1968 primary school program, it was found that there were a total of 9 specific days and weeks in the 1st grade, 12 in the 2nd grade, and 12 in the 3rd grade. Among these specified days and weeks, "Animal Protection Day," "Red Crescent Week," "Mother's Day," "Youth and Sports Day," and "Local Liberation Day" were commonly observed across the 1st, 2nd, and 3rd grades within the scope of this program. When the specific days and weeks included in the Social Studies course of the 1968 primary school program were examined, a total of 11 specific days and weeks were found. It was concluded that the specific days and weeks determined under the 1968 program were shaped within the framework of the country's prevailing social, societal, and economic conditions.

It was found that a total of 27 specific days and weeks were included in the Life Studies course of the 1998 primary school curriculum. When compared to the previous 1968 curriculum, there are 7 specific days and weeks that are not included in the 1998 curriculum. These specific days and weeks are: "Fire Prevention Week, Local Liberation Day, Reading Festival, New Year, Freedom and Constitution Day, United Nations Day, and NATO Day." Upon examining the 1998 curriculum, it was observed that a total of 15 new specific days and weeks, not included in the 1968 curriculum, were added to this program. These specific days and weeks are: "Standards Week, Teachers' Day, Tuberculosis Education Week, Energy Conservation Week, Green Crescent Week, World Theater Day, Library Week, Health and Social Security Week, Tourism Week, Disabled Persons Week, Museums Week, Environmental Protection Week, Heroism Day, Days of Remembrance for Turkish Heroes, and MEB Foundation Establishment Day". The general goals of Turkish National Education were determined according to the National Education Basic Law No. 1739 in the 1998 curriculum. It was concluded that the specific days and weeks determined within the program were aligned with the general goals of Turkish National Education mentioned above.

It was found that a total of 36 specific days and weeks were included in the 2005 primary education curriculum. In the 2005 curriculum, 19 new specific days and weeks that were not included in the 1998 curriculum were added. These specific days and weeks are: "Veterans' Day, Ahilik Culture Week, United Nations Day, Leukemia Awareness Week, Disaster Preparedness Day, World Philosophy Day, World AIDS Day, Energy Conservation Week, Civil Defense Day, Entrepreneurship Week, Science and Technology Week, Commemoration Day of the Acceptance of the National Anthem and Mehmet Akif Ersoy, Consumer Protection Week, Turkish World and Communities Week, Martyrs' Week, Informatics Week, Foundations Week, Air Martyrs' Remembrance Day, Local Liberation Days, and Atatürk Days and Historical Days." It was observed that the inclusion or removal of specific days and weeks in the 2005 curriculum took into account not only social and societal developments but also European standards and international developments. It was noted that specific days and weeks to be celebrated or commemorated in schools were included in the program with objectives such as "focusing students' attention on the topic, helping them understand its importance, providing them with comprehensive knowledge about the topic at their level, and fostering positive attitudes". According to the research results, the 2005 curriculum marked a transition from a behavioral approach to a constructivist approach.

While the 1968 program fundamentally accepted the conditions of our country and national culture as its reference points, the 2005 primary education curricula, in addition to considering these factors, also followed European Union criteria and other international references. In conclusion, it can be said that the specific days and weeks celebrated as extracurricular activities are shaped according to the philosophy underlying the curriculum and the requirements of the era.

Recommendations:

- The framework elementary education programs from 2009 and 2018 have been excluded from this study. Future research could encompass the elementary school programs from 2005, 2009, and 2018.

- Different studies could analyze the specific days and weeks covered in the 1968, 1998, 2005, 2009, and 2018 elementary school programs within the frameworks of progressivism and constructivism.